

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

НЕРУБАЙСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛЦЕЙ № 1 НЕРУБАЙСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Одеса - 2023

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 8 від 23 лютого 2023 р.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Ірина Анатоліївна Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ Євгенія Василівна Тягнирядно

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник наукових праць / редкол. О.Я.Чебикін та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 264 с.

© Кафедра педагогіки

Університету Ушинського, 2023

©Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської сільської ради,
Одеського району Одеської області, 2023

елементи дидактичної гри на уроці (цікавинки, ігри, кросворди, загадки, ребуси, практичні заняття, рольові ігри, застосовує інтерактивні методи навчання, комп'ютерні технології навчання), то навчання перетворюється в захоплюючий процес. Тому вважаємо, що на уроці повинно бути якнайбільше завдань, які б спонукали дитину до улюбленої діяльності.

Література

1. Барабаш Ю. Г., Позінкевич Р.О. Педагогічна майстерність: теоретичні й навчально-методичні основи: навч. посіб. Львів.: Вежа, 2006. 476 с.
2. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. Київ.: Академвидав, 2010. 123 с.
3. Іванов Д.А. Компетенції та компетентнісний підхід у сучасній освіті // *Завуч. Управління сучасною школою*. № 1. 2008. С.4-24.
4. Пономарьова К. Реалізація компетентнісного підходу в навчанні молодших школярів англійської мови // *Початкова школа*. 2010. №12. С.8

МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ У ШКОЛЯРІВ НА УРОЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

О. П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

М. Мохно,

*здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

Актуальність дослідження. У зв'язку з інтеграцією України в європейський освітній простір передбачено невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні, зокрема підтримку й стимулювання інтелектуально й творчо обдарованих дітей та молоді, самореалізацію творчої особистості в сучасному суспільстві. Базовим

принципом реформування змісту освіти визнано самостійність і творчу активність особистості в оволодінні знаннями.

Проблемі мотивації особистості у освітньому просторі присвячено численні психолого-педагогічні дослідження. Питанням перетворення навчального процесу в особистісно-значущий процес завдяки мотивації учнів присвячено праці А.Алексюка, В.Козикова, К.Макогона, П.Підкасистого. Різновиди мотивації у своїх публікаціях розглядають Л.Баженова, С.Елканов, О.Киричук тощо. Сучасними дослідниками активно розробляються методологічні й теоретичні засади підготовки творчого вчителя, який створює освітньо-розвивальне середовище, мотивуючи учнів до навчання [3].

Основою правильно організованого навчального процесу під час вивчення англійської мови є вміння вчителя замотивувати учнів до роботи на уроці. Усіх школярів об'єднує бажання цікаво та весело навчатися, саме завдяки такому відношенню до навчання з'являється мотивація, яка допомагає продовжувати цей процес. Одну з головних ролей у появі мотивації виконує якраз вчитель, який повинен організувати навчальний процес так, щоб в дітей не виникало необхідності абстрагуватися від уроку, а лише прагнення дізнатися, що вчитель підготував для них сьогодні нового.

С.Елканов зазначає, що мотивацією можна назвати сукупність певних чинників, як внутрішніх так і зовнішніх, які допомагають школяру правильно спрямувати його навчальну діяльність [2].

Ми вважаємо, що досить важливо враховувати розумові здатності учня, не принижувати його за нездатність виконати те, що може більшість в класі. Необхідно поговорити про це особисто з учнем та запропонувати допомогу, лише так вчитель зможе сформувати мотивацію та любов до навчання, до своєї дисципліни.

Наступним хочеться виділити такий фактор, який заважав вчителю створити позитивну мотивацію до навчання: нерозуміння дитиною мети її навчання та значущість предмета для неї. Ми помітили, що іноді так траплялося, що деякі предмети не цікавили дитину взагалі, а коли ми намагалися дізнатися

чому, то у відповідь чули, що предмет для неї просто не цікавий і це - нормально. Такі ситуації властиві були класам або школам із поглибленим вивченням якогось конкретного виду діяльності, коли дітям, наприклад, цікаво було займатися спортом, але шкільна програма вимагала певних знань із хімії або фізики. Задача вчителя, у такому випадку, знайти підхід до дитини, який допоможе їй побачити з іншого боку нецікавий та нудний для неї предмет.

Науковці зазначають, що існує кілька видів мотивації стосовно викладання іноземної мови у загальноосвітніх навчально-виховних закладах: характеристику широкої соціальної мотивації (різновид зовнішньої) дає П.М. Якобсон: “Така мотивація процесу навчання пов'язана з досить гострим почуттям громадянського обов'язку перед країною, перед рідними, близькими людьми, пов'язана з думками про навчання, як про дорогу до засвоєння великих цінностей культури, як засіб, що дозволяє нести людям добро і користь, з уявою про навчання, як шлях до здійснення свого призначення в житті” [1].

Другий різновид – вузько-особистісна – визначає відношення до оволодіння іноземною мовою, як способу самоствердження, а інколи як шлях до особистого благополуччя. Наприклад: “Хочу бути перекладачем – міжнародником: це престижно. “Хочу бути вчителем іноземної мови, відчуваю, що це моє покликання, зможу принести користь”. “Хочу стати друкаркою із знанням іноземної мови; це добре оплачувана робота, зможу допомагати батькам і створити власну сім'ю» [1].

У процесі дослідження ми хочемо зазначити, що після того, як ми оцінили розумові здатності кожного учня, дізналися про можливі цілі або бажання дітей, які виникли на уроках англійської мови, тільки тоді можна створювати план свого уроку.

Наприклад, якщо сьогодні робота була з текстом на уроці англійської мови, то ми мотивували учнів таким чином:

1) Під час читання кожен учень позначав слова в тексті певними символами: «-» тим словам, які він не знав та «+» тим, які йому дуже добре були знайомі. Ми хвалили за будь-яку кількість слів, в яких є позначка «+» та

пропонували вивчити ті слова, в яких стояв «-» до наступного заняття. Ставили за це оцінки або додаткові бали. Діти побачили, що їх старання не проходили дарма, саме так зароджувалося бажання вчити предмет.

2) Після прочитаного тексту пропонували дітям висловити свою думку щодо цього. Якщо в класі сформувалися 2-3 різні думки, ми навіть перетворювали це в гру-дебати, де кожен доводив свою думку. Таким чином ми тренували комунікативні навички дітей, залишили приємні спогади про урок.

Ми вважаємо, що одним з основних стимулів до навчання є гра. В комплексі з дебатами, диспутами, інсценізаціями, рольові ігри на уроках англійської мови є найбільш інформативними та результативними методами навчання. Проте ми зауважуємо, що не треба сприймати гру як основний вид діяльності на уроці, адже це як 10 хвилинний веселий відпочинок від основної отриманої інформації за весь урок, але у грі розвивалися знання, уміння та навички з нашого предмета.

Наприклад, **гра-дебати «Debate time: Job»** (7 клас) в якій дітям роздавалися листочки із двома протиставленнями, тобто думками з приводу теми дебатів, які були протилежними один одному. Дітей поділяли на дві групи, де перша група приводила аргументи з приводу перших тверджень, а друга - приводила аргументи для доказу своєї точки зору, спростовувала думку протилежної команди та навпаки. Всі аргументи повинні були наводитися англійською мовою (див. Додаток А).

Ця гра допомогла вчителю подивитися на рівень володіння англійською мовою кожного учня, а також змотивувала їх покращувати свої знання у сфері вивчення англійської мови. Дебати залишили гарне враження від уроку та сформували позитивне ставлення до вивчення мови.

Наступна гра для формування мотивації на уроці англійської мови була **«Pictionary»**. Гра передбачала розділення на команди та вибір однієї людини з кожної команди. По черзі «художники» від команд виходили до дошки, витягували картку із англійським словом та починали малювати на дошці. Перша команда, яка вгадувала – становилася переможцем раунду. До речі, існує версія

гри, яку можна придбати в магазині. Це вже картки із заготовленими словами або можна намалювати картки та додати слова самостійно чи разом з дітьми. Можна обирати будь-яку тему для гри залежно від пори року, свят, подій у світі, новин у тих сферах, які цікаві дітям (див. Додаток Б).

Ми хочемо зазначити наступне: щоб гра не здавалася лише розвагою, ми радили із кожним загаданим словом написати речення або пояснити значення слова, після того, як його вгадувала одна із команд.

Наступна була **гра «Хрестики – нулики»**, мета якої - активізація лексики з певної теми. Учитель ділив клас на дві команди – «хрестики» й «нулики». На дошці було зображено квадрат, який було поділено на 9 менших квадратиків. В кожному квадраті написана була назва теми-категорії, наприклад: animals, seasons, food, weather, professions, clothes тощо. Кожна команда вибирала собі категорію, а вчитель читав запитання до цієї категорії. Якщо гравці відповідали на запитання, то вчитель замість категорії ставив значок команди, що дала відповідь: хрестик або нулик. Перемагала команда, що мала три хрестика чи нулика підряд. Запитання до гри були такі:

Animals: It lives in the forest; it's brown and fat and has a short tail. (A bear)

Seasons: Children don't go to school in ... (Summer)

Food: What vegetables do you need to cook vegetable salad?

Weather: What can we see in the sky at day when there are no clouds? (The sun)

Professions: People of this profession sell things. (A seller) тощо.

Гра формувала в дітей бажання та мотивацію приходити на уроки підготовленими, адже питання були на основі вивченого матеріалу. Формувалися навички роботи в команді, повага один до одного та бажання не відставати від своїх однокласників. Таким чином, діти уважно слухали та готувалися до такого виду занять. Головне – ми попереджали дітей про проведення таких ігор, щоб вони підготувалися та почували себе впевнено.

Також, ми проводили ігри, які формували навички аудіювання. Прикладом таких ігор була **«Who Understand the Text Best?»**. Учитель роздавав учням картки, на яких були написані речення, які або відповідали змісту тексту, або ні.

Завдання для учнів: після прослуховування тексту відмітити плюсами ті речення, що відповідали змісту. Перемагали перші три учні, які швидше виконали завдання. Наприклад, гра «**Listen and Find Pictures**». Клас ділився на дві команди. Учасники гри уважно слухали текст. На столі вчителя були розкладені малюнки, деякі з них не відповідали змісту тексту. Представник однієї команди, якого викликали до дошки, повинен був розставити малюнки в правильній послідовності відповідно до змісту тексту. Потім учні слухали інший текст, учитель викликав наступного учня.

Такого виду ігри можна проводити не тільки з картинками на дошці або на партах, а також можна розмістити картинки на аркуші паперу, або, слухаючи запис тексту, провести контроль з аудіювання, додавши наочність до кожного питання (див. Додаток В).

Висновки. Навчальний процес, побудований на основі ігрових дидактичних форм, допомагає значно активізувати пізнавальну діяльність учнів, реалізувати творчі компоненти розвитку особистості, сформувати позитивну мотивацію до навчання. А. Макаренко зазначав: «...у грі особистість активно діє, мислить, будує, комбінує, моделює людські взаємини». За цих умов вона виконує у грі різні ролі: організатора, виконавця, творця, знаходить умови для виявлення своїх здібностей та життєвої активності [4].

Порівняно з іншими формами навчання, ігрові методи на уроках іноземної мови мають такі позитивні аспекти: висока результативність у засвоєнні знань і формуванні вмінь і навичок; формуються вміння співпрацювати; формуються мотиви навчання; розвиваються гуманні стосунки між учнями; розвивається навчально-творча діяльність (планування, рефлексія, контроль, самоконтроль). У дидактичній грі навчальні завдання виступають опосередковано, що забезпечує їх ефективність. К. Ушинський писав: «у грі формуються всі сторони: душі людської, її розум, її серце і воля» [4].

Додатки

START You will find a job, if you are willing to work. Men are better than women at business.

Workaholics are often lonely. **MISS A TURN** The more money you earn, the more you want.

C students often become successful businessmen. A job isn't just a job. It's who you are.

MISS A TURN A bad worker always blames his tools. Teenagers shouldn't work.

A woman's place is in the home not at work. Parents shouldn't decide their children future careers. **GO BACK**

Find a job you enjoy doing, and you'll never have to work a day in your life. **MISS A TURN** Slow workers are more productive and work better.

Useful Phrases

In my opinion
I strongly believe that
I agree/disagree
I definitely think
I suppose that
Actually
As for me
Personally I think
Frankly speaking
My point is

DEBATE TIME

JOB

If you want something done right, do it yourself. Full time jobs are better than part time jobs.

MISS A TURN Men and women should be paid the same for the same job. Lazy people are never rich.

Bosses must be friends with their employees. Talent is more important than hard work. **MISS A TURN**

GO BACK People shouldn't work after age 65. Smart people are bad employees. Women are better bosses.

Employees mustn't use social media in the workplace. **MISS A TURN** Housewives should be paid for their work.

FINISH Dress codes should be banned in the workplace. Experience is more important than degrees and diplomas. **MISS A TURN**

Додаток А

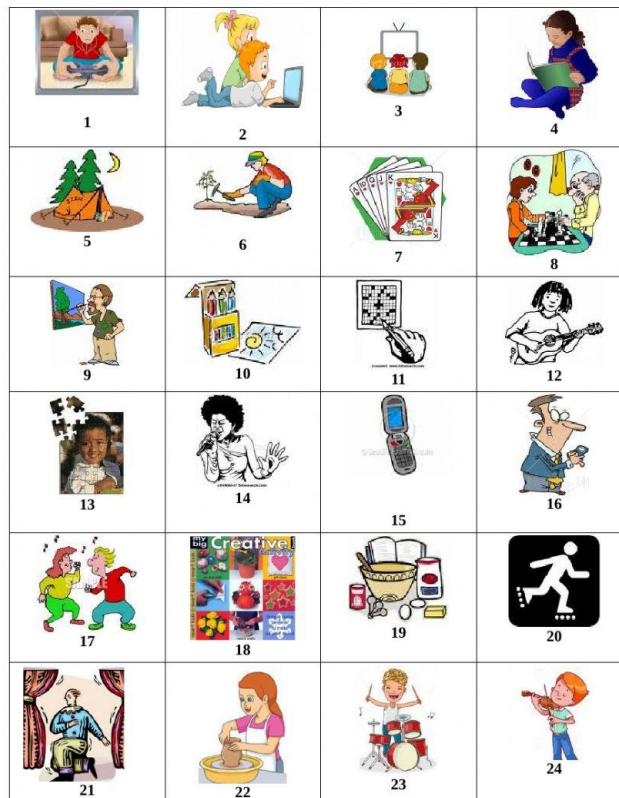

Додаток Б

Activities : listen and find

Part 1

A	B	C	D	E	F
G	H	I	J	K	L
M	N	O	P	Q	R
S	T	U	V	W	X

Додаток В

Література

1. Кондрашова Л.В. Имитационно-игровое обучение в высшей школе: учебное пособие. Кривой Рог, 2001. 194 с.
2. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри: навч. посібник. 2-ге вид. Київ: Вища школа, 2019. С. 40-42.
3. Яворская Г.Х. Игра в дидактических моделях учебного процесса в высшей школе. Одесса: НИРИО ОНВД, 2000. 114 с.
4. Ярмаченко М.Д. Актуальні питання педагогічної науки. 2-ге вид. Київ: «Знання», 2008. 48 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИТЯЧОГО ФОЛЬКЛОРУ НА УРОКАХ МУЗИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ:

О. П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

А.В. Брашован,

*здобувач вищої освіти
факультету музичної та хореографічної освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Актуальність дослідження. Уроки музичного мистецтва є першочерговим засобом морального та розумового виховання учнів. Беручи до уваги величезну кількість неякісної музичної продукції у сучасному житті, вчителю важливо ознайомити учнів з кращими взірцями української національної культури.

Народна пісня відіграє важливу роль у формуванні музично-естетичного виховання підростаючого покоління. Українські композитори-класики завжди вважали народну пісню найдовершенішим засобом суспільного і художнього виховання, тому чимало збірок, що містять обробки українських народних пісень, вони присвятили дітям.